

Sisäministeriö
Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto

SMDno-2016-1495

**Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto;
Luonnos valtioneuvoston asetukseksi pelastustoimesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, valtioneuvoston asetukseksi väestönsuojista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 3 §:n muuttamisesta ja sisäministeriön asetukseksi pelastustoimen suunnitelmista**

Sisäministeriö on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi pelastustoimesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi väestönsuojista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 3 §:n muuttamisesta ja luonnoksesta sisäministeriön asetukseksi pelastustoimen suunnitelmista. Asetukset liittyvät lakiin pelastuslain muuttamiseksi ja asetusten on tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan pelastuslain muutosten kanssa 1.1.2019.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Liikenne- ja viestintäministeriön lausunnossa on huomioitu hallinnonalan virastojen esittämät näkemykset. Liikenne- ja viestintäministeriö haluaa esittää lausuntonaan seuraavaa:

Pelastustoimesta annettua valtioneuvoston asetusta (407/2011) ehdotetaan muutettavan muun muassa niin, että asetukseen esitetään lisättäväksi kaksi uutta pykälää, joissa säädettäisiin suuren öljyvaraston, sataman ja laitoksen torjuntavalmiudesta ja niiden torjuntakalustosta. Esitetyt muutokset ovat kannatettavia, mutta liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan näkökulmasta olisi hyvä yleisesti ottaa huomioon, että käytännön pelastustoimen operaatioissa on syytä huomioida kemikaalivahingon ja puhtaasti fossiilisen kivennäisöljyvahingon torjuntavalmiuden lisäksi biopolttoaineiden ja uusiutuvien polttoaineiden mahdollinen vaikutus öljyvahinkoon, sillä nykyisin öljy-termillä nimetty tuote saattaa sisältää vaihtelevalla koostumuksella kemiallisesti ja teknisesti erilaisia biopolttoainekomponentteja ja uusiutuvia polttoaineita tai koostua pelkästään yksittäisestä polttoaineesta. Tämän takia valmius erilaisten vahinkojen torjuntaan tulisi huomioida öljyvaraston, sataman ja laitoksen torjuntavalmiuden ja -kaluston suhteen. Biopolttoaineiden ja uusiutuvan energian käyttö tulee todennäköisesti vain lisääntymään liikenteessä.

Pelastustoimen suunnitelmista annettavaa asetusluonnosta voidaan yleisesti ottaen pitää kannatettavana. Pelastustoiminnan yhdenmukaistaminen, suunnitelmien sisällöllinen harmonisointi sekä vakioidut toimintamallit edistävät oikein mitoitettua varautumista sekä häiriötilanteiden hallintaa ja tätä kautta kustannustehokasta toimintaa. Liikenne- ja viestintäministeriö haluaa tässä yhteydessä vielä korostaa, että

erityisesti säähän liittyvät häiriötilanteet koskevat samanaikaisesti useiden pelastuslaitosten toimialuetta, jolloin myös pelastuslaitosten välinen yhteistyötarve korostuu. Vakioidut toimintamallit helpottavat erityisesti laaja-alaisen häiriötilanteiden hoitoa sekä parantavat pelastustoiminnan laatua.

Pelastustoimen suunnitelmista annettavan asetuksen 5 §:ään liittyen liikenne- ja viestintäministeriö haluaa nostaa esille Liikenteen turvallisuusviraston ja 1.1.2019 lähtien uuden Liikenne- ja viestintäviraston roolin liikennehallinnon turvallisuus- ja valvontaviranomaisena, joka tarpeen mukaan tukee eri turvallisuusviranomaisia onnettomuustilanteissa sekä pitää yllä turvallisuuden tilannekuvaa jakaen sitä edelleen liikenne- ja viestintäministeriölle ja muille viranomaisille ja toimijoille, kuten valtioneuvoston tilannekeskukselle. Tämän vuoksi on ensiarvoisen tärkeää, että pelastustoiminnasta vastaavalta tai pelastustoimintaa tukevalta johtotai tilannekeskukselta saataisiin mahdollisimman nopeasti reaaliaikaista tilannekuvaa maa-, meri- ja ilmailiikenneonnettomuudesta niiltä osin kuin se on tilannekuvan ylläpitämiseksi olennaista tai välttämätöntä.

Pelastustoimen suunnitelmista annettavaan asetukseen liittyen liikenne- ja viestintäministeriö haluaa vielä korostaa, että pelastuslainsäädännön muuttamisessa tulisi ottaa huomioon liikenteen hallinnonalalla toimivien erityistehtäväyhtiöiden rooli. Näille tahoille on erityislainsäädännössä osoitettu pelastupalveluun liittyviä tehtäviä. Tämä liittyy asetuksen 6 §:ään ja siinä olevaan viittaukseen pelastuslain 47 §:ään. Myös elinkeinoelämän yrityksillä on merkittävä ja keskeinen rooli viranomaiselle annettavassa tuessa, kuten VR-Yhtymällä raideliikenneonnettomuustilanteissa, mikä on tärkeää huomioida virka-apua ja asiantuntija-apua suunniteltaessa.

Edellä mainitut seikat huomioiden asetusluonnoksia ja niissä esitetyjä muutoksia voidaan pitää yleisesti ottaen kannatettavina.

Harri Pursiainen
Kansliapäällikkö

Juhapekka Ristola
Osastopäällikkö, ylijohdaja

Jakelu kirjaamo@intermin.fi

Tiedoksi sari.mustila@intermin.fi
kirjaamo@liikennevirasto.fi
kirjaamo@trafi.fi
kirjaamo@viestintävirasto.fi
kirjaamo@fmi.fi